

תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף נד עמוד ב

שאל רבי חנינא בן עגיל את רבי חייא בר אבא: מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהם טוב, ובדברות האחרונות נאמר בהם טוב
הואיל וסופן להשתבר

אבן עזרא שמות פרק כ פסוק א

עשרת הדברים הכתובים בפרשה הזאת דברי השם בלי תוספת ומגרעת, והם לבדם הכתובים על לוחות הברית. לא כאשר אמר הגאון, כי זכור הוא בלוח האחד, ושמור בלוח השני, ועשרת הדברים הכתובים בפ' ואתחנן הם דברי משה. והראיה הגמורה ששם כתוב פעמים כאשר צוך ה' אלהיך. ודע, כי באחרית מוח הראש הוא הזכירה, והמקום מקום משמרת הצורות. והנה הזכירה כוללת השמירה. וטעם זכור שיזכור כל יום אי זה יום הוא מהשבוע, וכל זה בעבור שישמור היום השביעי שלא יעשה בו מלאכה. והנה טעם הזכירה היא השמירה. וכאשר אמר השם זכור, הבינו כל השומעים כי טעמו כמו שמור, כאילו בבת אחת נאמרו. ולא הוצרך משה להזכיר בשנית טעם כי ששת ימים עשה ה', כי בתחלה אמר כאשר צוך ה' אלהיך, כאילו אומר ככתוב בתורתך בדבור זכור (שמות כ ח) עד ויקדשהו (שמות כ יא). ובעבור שהשם צוה שישבות העבד והאמה, ולא פי' השם למה זה, פי' משה טעמו ואמר, זה שצוך השם שישבות העבד, בעבור שתזכור שהיית עבד כמוהו במצרים, ויפדך השם

ר' צדוק הכהן מלובלין - פרי צדיק שמות לחמישה עשר בשבט

וזה שנאמר (דברים א', ג') בעשתי עשר חודש באחד לחודש דיבר משה וגו' והיינו דמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן כמו שמובא בזוה"ק (ח"ג רס"א. ועיין מגילה ל"א ב) והיינו דמשנה תורה הוא משורש תורה שבעל פה וכן מובא בזוה"ק (שם) תורה שבכתב ושבעל פה והוא איקרי תורה ומשנה תורה. ובו נכתבו הלוחות שניים שיש בהן מדרש הלכות ואגדות וזה שנאמר (דברים א', ה') הואיל משה באר את התורה

ספר תפארת ישראל פרק מג

כי התורה שנתן השם יתברך לישראל, יש בה שתי בחינות; הבחינה האחת, מצד השם יתברך, אשר הוא נותן התורה. הבחינה השנית, מצד ישראל, המקבלים את התורה. אי אפשר שלא יהיה כאן בחינה מיוחדת מצד הנותן, ובחינה אחרת מצד המקבל.

ולפיכך התורה כולה, חוץ ממשנה תורה, שהוא החומש האחרון, ראוי שימצא בה הבחינה מצד הנותן. כי המקבל מקבל בסוף, כאשר גמר הנותן את גזרת דבריו, ואז המקבל מקבל. ולפיכך נקרא "משנה תורה", כאילו היה דבר מיוחד, שהוא מצד המקבל. ויש בחינה מצד המקבל, דכתיב במשנה תורה (דברים א, ה) "הואיל משה באר את התורה הזאת", כי המקבל הוא צריך יותר פירוש וביאור. וזהו ההפרש אשר יש בין התורה ובין משנה תורה.

והקבלה הוא על ידי מי שקרוב אל המקבל, כי המקבל הוא עיקר במשנה תורה. לכך היה זה על ידי משה רבינו עליו השלום, שהוא קרוב אל המקבל. כלל הדבר, כי השם יתברך נתן התורה, וישראל היו מקבלים אותה. והקבלה היא בסוף, וזהו "משנה תורה", שהיא בסוף.

ועוד תדע, כי התורה היא הברית בין השם יתברך ובין ישראל המקבלים את הברית. והברית הוא מחבר כורת הברית, והמקבל את הברית ביחד. וכל דבר שמחבר את שניים ביחד, בצד אחד הוא קרוב אל האחד, ובצד השני הוא קרוב אל האחר. ולכך התורה שהיא הברית בין השם יתברך ובין ישראל, בצד אחד קרוב התורה אל השם יתברך אשר כרת הברית, ובצד השני קרוב התורה אל המקבל הברית, הם ישראל. ולכך כל התורה, חוץ ממשנה התורה, השם יתברך בעצמו דבר אליהם, והוא הכורת הברית. אבל משנה התורה, שהוא בסוף התורה, והוא קצה השנית, הוא קרוב אל ישראל המקבלים התורה. ולפיכך משנה תורה מפי משה שמעו, כי משה קרוב אל ישראל, הם המקבלים. ומפני כך היו שני לוחות הברית גם כן, ולא היה לוח אחד. מפני שהם "לוחות הברית" (דברים ט, ט), וכל ברית הוא בין שנים; האחד הכורת, והשני המקבל הברית. ולכך היו חמשה כתובים על לוח אחד, וכל החמשה מה שלא יעשה אל השם יתברך, אשר כרת ברית עמהם. ולוח השני נגד מקבל הברית, הוא האדם. ולכך על לוח השני כתובים מה שלא יעשה אל מקבל הברית.

41	לכלל לא כלל	
40	ורמנו וורשו ורמנו ורמנו	ורמנו וורשו ורמנו ורמנו
39		ורמנו
38	לכלל לא	לכלל לא
37	ורמנו לא	ורמנו לא
36	לכלל לא	לכלל לא
35	ורמנו לא	ורמנו לא
34	לכלל לא	לכלל לא
33	לכלל לא	לכלל לא
32	לכלל לא	לכלל לא
31	לכלל לא	לכלל לא
30		לכלל לא
29	לכלל לא	לכלל לא
28		לכלל לא
27	לכלל לא	לכלל לא
26	לכלל לא	לכלל לא
25	לכלל לא	לכלל לא
24	לכלל לא	לכלל לא
23	לכלל לא	לכלל לא
22	לכלל לא	לכלל לא
21	לכלל לא	לכלל לא
20	לכלל לא	לכלל לא
19	לכלל לא	לכלל לא
18	לכלל לא	לכלל לא
17	לכלל לא	לכלל לא
16	לכלל לא	לכלל לא
15	לכלל לא	לכלל לא
14	לכלל לא	לכלל לא
13	לכלל לא	לכלל לא
12	לכלל לא	לכלל לא
	לכלל לא	לכלל לא

11	לכלל לא	לכלל לא
10	לכלל לא	לכלל לא
9	לכלל לא	לכלל לא
8	לכלל לא	לכלל לא
7	לכלל לא	לכלל לא
6	לכלל לא	לכלל לא
5	לכלל לא	לכלל לא
4	לכלל לא	לכלל לא
3	לכלל לא	לכלל לא
2	לכלל לא	לכלל לא
1	לכלל לא	לכלל לא
	לכלל לא	לכלל לא